

Verksamhetsberättelse 2017 för SKA-rådet

Beskrivning av organisationen och året

Standardiseringens Konsument och Arbetstagarråd (SKA-rådet) har till uppgift att främja användarinflytande från ideella- samt arbetstagarorganisationer. Standardiseringsarbete av brett allmänintresse ska prioriteras, dessutom ska vid fördelning av bidrag, särskilt beaktas att organisationer och eller områden av olika intressen får del av medlen.

SKA-rådets uppgifter är bland annat att:

- öka medvetenheten om användarfrågornas betydelse
- stärka användarnas medverkan i olika standardiseringsprojekt, nationellt och internationellt
- främja användarintresset genom information, utbildning samt projekt- och resebidrag
- följa och utvärdera standardiseringsprojekt som är av särskilt intresse för användarna
- delta i internationellt samarbete

I SKA-rådet ingår Myndigheten för delaktighet, Sveriges Konsumenter, Funktionsrätt Sverige, Naturskyddsföreningen, LO, TCO, Arbetsmiljöverket och Konsumentverket.

Bidrag lämnas i första hand för projektavgifter för deltagande i svenskt standardiseringsarbete men också för internationella resor samt för inläsningsbidrag inför internationella möten. Vidare lämnas bidrag för främjandeinsatser exempelvis information och utbildning samt visst organisationsstöd för upprätthållande/uppbyggande av standardiseringsverksamhet hos viktiga aktörer.

Rådets sammansättning under 2017:

Sveriges Konsumenter: Jens Henriksson, ersättare Olof Nordangård.

Svenska Naturskyddsföreningen: Stina Lindblad

LO: My Billstam

TCO: Mikael Dubois

Myndigheten för Delaktighet, MFD: Hans von Axelson – Vice Ordförande

Handikappförbunden/Funktionsrätt Sverige: Mia Ahlgren

Arbetsmiljöverket: Ann Sofie Kero

Ordförande: Ivar Rönnbäck, Konsumentverket

Sekreterare: Helene Edmark, SIS

Rådet har genomfört 5 st. ordinarie möten under året.

Summering:

Under 2017 har SKA-rådet beslutat om bidrag till avgifter för 151 standardiseringsprojekt, sammanlagt 42 organisationer har fått del av medlen. Resebidrag för deltagande i internationella standardiseringsmöten ligger i samma storleksordning som tidigare år. Eftersom nivån på tilldelade medel har varit oförändrad 2017 jämfört med tidigare år fick Rådet återigen redan vid första mötet besluta om prioriteringar. Det innebär att även detta år i första hand använda medel till projektbidrag- och resebidragsansökningar medan främjandeaktiviteter fått stå tillbaka. Dessutom beslöts att

projektbidragsansökningar från organisationer redan involverade i standardiseringen skulle prioriteras fram till sista mars och därefter hanterades ansökningar från nya organisationer/nya standardiseringsarbeten. Redan i mars var medlen slut för projektbidrag vilket fick till konsekvens att ansökningar för nya arbeten aldrig skickades in till Rådet.

Under året har flera standardiseringsprojekt där användarrepresentanter efterfrågats startats upp. Men eftersom organisationerna snabbt får reda på att det inte finns några pengar kvar vill de varken lägga ned arbete på att rekrytera rätt representant eller skicka in en ansökan. Minst ett tiotal ansökningar har på grund av detta inte inkommit.

I september presenterade Funktionsrätt Sverige ett projekt de arbetat med avseende ett digitalt utbildningsmaterial för nya deltagare i standardiseringen, finansierat av Arvsfonden. Materialet riktar sig för närvarande framförallt till deltagare från funktionshinderområdet, som stöd i deras påverkansarbete i standardiseringen, men kan kompletteras för att passa andra användargrupper. En framställan har skickats till Rådet om att finansiera förvaltningen.

Utfall av statsbidraget per bidragspost

Främjande av användarintresset (SKA-rådet)

Regeringens beslutade tilldelning för 2017 avseende bidrag för främjande av användarintresset var **4 800 000 kr**. Av detta belopp har sammanlagt c:a **3 283 000 kr** (2016: 3 336 300 000) betalats ut i bidrag **till projektavgifter** för de ideella organisationernas deltagande i standardiseringsarbetet. I regeringens riktlinjebrev finns ett tak angivet för utbetalning till projektavgifter, 3 480 000 kr vilket Rådet nu ligger relativt nära.

Resebidrag för deltagande i internationella standardiseringsmöten har utbetalats med totalt c:a **461 000 kr**, (2016: 449 968 kr). Bidrag för medverkan i ISO:s särskilda kommitté för "Consumer policy", COPOLCO, har också utbetalats.

Utav rådets slutgiltiga budget för **främjande aktiviteter** 2017 på c:a **380 000 kr** användes merparten, c:a 331 000 kr, som organisationsstöd till Sveriges Konsumenters "Standardiseringsprojekt" för samordningen av deras standardiseringsverksamhet och nätverk inkl. information och utbildning rörande deras användarrepresentanter.

Rådet prioriterade tidigt på året medel till projektavgifter och resor samt organisationsstöd till grundfinansieringen av standardiseringsarbetet hos Sveriges Konsumenter.

Internationellt arbete

Rådets ledamöter, liksom de organisationer de företräder, arbetar fortsatt aktivt med att framföra svenska synpunkter och överföra svensk kompetens till nordiska, europeiska och internationella organisationer med betydelse för standardiseringsarbetets utveckling. Framför allt är rådet fortsatt aktivt inom organisationerna:

- **ANEC** (European Association for the Co-ordination of Consumer Representation in Standardization). Genom Jens Henriksson, Sveriges Konsumenter, är rådet representerat i ANEC:s generalförsamling samt styrelse.

- **COPOLCO** är ISO:s Committee on Consumer Policy, inrättad 1978. På delegation av SIS är SKA-rådet svensk representant i COPOLCO. På rådets uppdrag deltar därför Jens Henriksson, Sveriges Konsumenter, i COPOLCO:s plenarmöten samt i några av deras "Working groups".

-**ECOS** genom Naturskyddsföreningen.

Analys

Ideella organisationers intresse för deltagande i standardiseringen ökar stadigt. Antal projekt som finansieras av SKA-rådet har gått från c:a 70 st år 2003 till 151 st 2017. Tydligast är ökningen av deltagandet hos konsument- och funktionshinderorganisationerna. Stöd till grundfinansiering av standardiseringsverksamheten hos dessa organisationer så att de haft möjlighet att informera, samordna, hålla nätverksmöten och utbilda sina användarrepresentanter, har varit av avgörande betydelse för det ökade engagemanget.

Allt hårdare prioriteringar måste genomföras såväl mellan organisationer som mellan pågående standardiseringsprojekt och nya ansökningar till nya projekt. Tilldelade medel för "Främjande av användarintresset" har i stort sett varit oförändrat sedan 2012 medan ansökningstrycket har ökat med c:a 400 000 kr på årsbasis. För SKA-rådets del har detta inneburit fokus på fördelning av bidrag till projektavgifter samt resekostnader för internationella möten, medan främjandeinsatser och andra önskvärda åtgärder fått stå tillbaka. Åtgärder har också vidtagits för att nyttja medlen på bästa sätt, några exempel:

- Effektivisering av administrationen
- Striktare tillämpning av kriterier för att erhålla bidrag
- Takbelopp för projektbidrag och resebidrag
- Tidigare stopptid för ansökningar (1 mars) för tidigare godkända projekt

Genom SKA-rådets bidrag till resor och projektavgifter har flertalet internationella och svenska expertgrupper haft tillgång till kompetens och erfarenheter från slutanvändarrepresentanter, ofta både från arbetstagar- och konsumentområdet. Vid en nordisk jämförelse rörande användarrepresentanters deltagande i standardiseringsarbetet utmärker sig Sverige både vad gäller antal samt bredd i representationen. Tydligast blir detta på de internationella standardiseringsmötena där de svenska användarepresentanterna ofta är de enda på plats. Unikt internationellt är också de svenska arbetstagarernas (de fackliga representanternas) deltagande i expertgrupperna, vilket kan bidra till att arbetsmiljö och arbetsförhållanden/villkor beaktas i standardiseringsarbetet.

Standardisering genomförs inom fler och fler områden där användarnas medverkan är särskilt betydelsefull, exempelvis välfärdstjänster, digitalisering och hållbar utveckling. Detta gäller även arbetsmiljöfrågorna som uppmärksammas alltmer. I SIS strategiplan lyfts satsning på offentlig verksamhet fram, liksom vikten av ökade kontakter med myndigheter och organisationer. Ett annat exempel är FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som bidragit till att ett nytt direktiv om tillgänglighet till offentliga webbplatser och mobila applikationer har antagits inom EU. Dessutom väntas ytterligare ett generellt tillgänglighetsdirektiv inom EU som till stor del kommer att tillämpas via standarder.

Sammanfattningsvis har SKA-rådet i hög grad bidragit till standardiseringsstrategins mål om intressentstyrd standardisering. Det arbete som användarrepresentanterna lägger ned inom de olika tekniska kommittéerna bidrar även till övriga mål i strategin. Breddning av verksamheten, ökande volymer inom hittillsvarande områden samt områden med ökat fokus, inte minst miljöområdet, gör att en permanent anslagsökning är önskvärd.